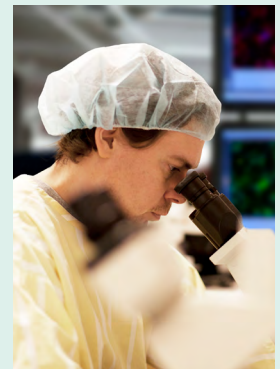

Inriktning för SKR 2024-2027

Beslutad på kongressen november 2023

Vi lever i en tid av stora samhällsförändringar. De drivs i hög utsträckning av större trender kopplade till demografi, teknisk utveckling, klimat och värderingar. Allt detta sker i en snabbt föränderlig, globaliserad värld som på olika sätt påverkar förutsättningarna och innebär nya möjligheter förkommuner och regioner i olika delar av landet.

Under de senaste åren har detta förstärkts ytterligare av en global pandemi och ett fullskaligt krig i närområdet. Det är stora och snabba förändringar som utmanar, men som samtidigt inspirerar till nya svar på hur välfärden, demokratin och samhället kan utvecklas utifrån ekonomiska, ekologiska och sociala hållbarhetsaspekter.

Sverige är idag ett av världens mest demokratiska länder och det finns en stor tillit för välfärdens institutioner. Förtroendet för hälso- och sjukvården är högt och de medicinska resultaten i Sverige står sig mycket väl i internationella jämförelser. Men det finns också stora utmaningar framåt.

Den svenska välfärden har sin grund i den representativa demokratin och de folkvalda församlingarnas självstyre. Demokratin kan inte tas för given, att värna om den är ett ständigt pågående arbete. Det lokala självstyret utmanas när styrningen blir mer omfattande och detaljerad. Att förtroendevalda i kommuner och regioner även framåt har ett stort handlingsutrymme att forma beslut i frågor som påverkar invånarnas liv är helt avgörande för välfärdens utveckling och tilliten till demokratin. Kommuner och regioner behöver ha en hög rådighet och goda möjligheter att anpassa politiska beslut och lösningar efter lokala behov och förutsättningar. Endast med en mångfald av olika anpassade lösningar för att möta lokala förhållanden, kan likvärdiga förutsättningar i hela landet uppnås.

En nyckelfråga handlar om kommuners och regioners kompetensförsörjning. Att välfärden lyckas behålla, och rekrytera tillräckligt med nya kompetenta medarbetare, är helt avgörande.

Kompetensförsörjningen i kombination med den demografiska utvecklingen och ett utmanande samhällsekonomiskt läge, bidrar till ett stort behov av att tänka nytt och tillsammans med andra. Digitalisering och automatisering har en stor potential som förstärks av den snabba utvecklingen inom bland annat artificiell intelligens, AI. För att kunna dra nytta av den fulla potentialen är det viktigt att ta hänsyn till olika faktorer, inte minst kopplat till datatillgång, informationssäkerhet, etik och integritet.

En annan stor och viktig utmaning är klimatförändringarna och att den biologiska mångfalden är hotad. Det är bråttom och tempot i det samlade arbetet måste öka. Med en grön omställning kommer också nya möjligheter.

Kommuner och regioner ansvarar för många av de samhällsfunktioner som behöver fungera även under höjd beredskap, kriser och krig. De senaste åren har spänningarna i närområdet ökat och tillsammans med andra samhällsutmaningar ökar behoven av förmåga, beredskap och resiliens, Sveriges civila beredskap och totalförsvaret är därför under kraftig uppbyggnad.

De senaste decennierna har hot, hat och otillåten påverkan mot politiker och tjänstepersoner ökat. Det har skapat nya utmaningar som kräver breda lösningar.

Även ökad segregation och olika livsvillkor utmanar. En trygg och säker närmiljö uppnås framför allt utifrån en helhetssyn i det förebyggande, trygghetsskapande och åtgärdande arbetet. Ett socialt hållbart samhälle kräver samverkan mellan välfärdens alla aktörer, näringslivet och civilsamhället. Välfärden skapas gemensamt. Helhetssyn och samverkan på lokal, regional och nationell nivå bidrar till att skapa ett inkluderande samhälle med likvärdiga förutsättningar – i hela landet. Jämställdhetsarbetet möter betydande hinder, både i omvärlden och i Sverige. SKR och medlemmarnas arbete behöver utgöra en tydlig motvikt mot negativa trender. Som politisk arena, arbetsgivare och välfärdsleverantörer har kommuner och regioner en viktig roll för att åtgärda strukturella skillnader och åstadkomma ett jämställt samhälle.

Den svenska välfärden är omfattande, sträcker sig över ett brett spektrum av olika verksamhetsområden och berör många olika delar av samhället. Kompetenta medarbetare i välfär-

den möter invånarna. Varje dag. Dygnet runt. Året om. Kommuner och regioner ansvarar för allt från högspecialiserad vård av för tidigt födda barn till en professionell, värdig omsorg av personer i livets slutskede. Och däremellan, mycket av allt det som gör att Sverige fungerar.

Medlemmarnas frågor är SKR:s frågor. Utifrån inriktningen för mandatperioden 2024–2027, konkretiserar styrelsen årligen organisationens arbete i en verksamhetsplan. Styrelsen, med hjälp av dess beredningsorganisation, säkerställer att arbetet är relevant och utgår från medlemmarnas behov. Det sker genom att bevaka medlemmarnas frågor inom områden som övergripande arbetsgivarpolitik, självstyrelse, demokrati, jämställdhet, digitalisering, hälso- och sjukvård, socialpolitik, individomsorg, äldreomsorg, barn- och ungdomsutbildning, kultur, fritid, hållbar utveckling, samhällsbyggnad samt tillväxt och regional utveckling. SKR är en viktig del i EU:s flernivåstyrning och verkar för att regler som beslutas i EU tar hänsyn till svenska förhållanden, lokala och regionala förutsättningar och det lokala självstyret. Internationella samarbeten skapar mervärden och bidrar till demokrati- och hållbar utveckling i omvärlden.

Öppenhet och transparens är centrala principer. SKR tillämpar ett förhållningssätt som så långt möjligt präglas av öppenhet och transparens. Allt SKR gör sker med den representativa demokratin, självstyrelsen och de lokala folkvalda församlingarnas rådighet som grund. För de fyrtyotusen förtroendevalda och nästan 1,2 miljoner anställda i hela landet. Och ytterst för Sveriges 10,5 miljoner invånare.

Ändamål

I SKR:s stadgar anges att förbundet ska verka på medlemmarnas uppdrag och med utgångspunkt i den lokala och regionala demokratin.

Huvuduppgiften är att utveckla den kommunala självstyrelsen med stort handlingsutrymme och stark medborgerlig förankring.

- vara en aktiv bevakare av medlemmarnas intressen nationellt och internationellt,
- vara arbetsgivarorganisation,
- främja och utveckla samverkan mellan medlemmarna,
- med hög kompetens bidra till utvecklingen av medlemmarnas verksamhet,
- utgöra en nationell politisk arena för kommun- och regionpolitik,
- vara en mötesplats för medlemmarna

Verksamhetsidé

Verksamhetsidén utgör en kort beskrivning av syftet med organisationen samt vad den gör. Den fungerar som en vägledning för organisationens verksamhet och hjälper till att ge riktning och syfte åt alla aktiviteter och beslut som tas.

SKR ska tillsammans med medlemmarna utveckla välfärden för alla invånare utifrån lokala behov.

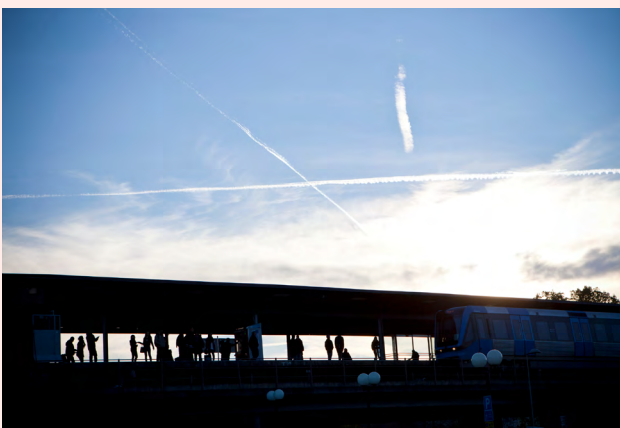
Det sker genom att SKR:

- Företräder och stärker medlemmarna i arbetsgivarrollen.
- Bistår medlemmar med kunskap, råd och service.
- Erbjuder konkreta verktyg och lösningar.
- Påverkar regering, riksdag och EU.

Vision:

Världens mest innovativa och omtänksamma välfärd

Visionen är en bild av en önskad framtid.
Den utgör en vägledande princip som
inspirerar och motiverar människor att arbeta
tillsammans för att uppnå det önskade resultatet.

Målbild

Målbilden beskriver den samhällsutveckling som SKR ska verka för i syfte att närma sig visionen. Den anger även vad SKR behöver säkerställa för att uppnå målbilden.

Sverige har världens mest innovativa och omtänksamma välfärd.

Den svenska välfärden byggs på en levande lokal demokrati som stärks och vidareutvecklas varje dag. Från norr till söder. I stad och land.

God ekonomisk hushållning och effektiv, ansvarsfull användning av skattemedel utgör en förutsättning för god kvalitet i välfärden.

Regioner och kommuner är viktiga samhällsbyggare som bidrar till att det är enkelt att bo, bygga och verka som invånare och som företagare i Sverige. Den regionala utvecklingen, kollektivtrafik som säkerställer hållbara transportsystem samt ändamålsenlig infrastruktur bidrar till en god arbetsmarknad, tillväxt samt främjar innovation som är av stor betydelse för välfärden. Det framgångsrika Sverige skapas och utvecklas lokalt och regionalt.

Genom att lokala aktörer har befogenhet att anpassa och utforma lösningar efter sina behov skapas en miljö, där olika sätt att lösa uppgifter är en integrerad del av självstyrelsens kärna.

EU-samarbetet skapar viktiga förutsättningar för välfärden, demokratin och freden. Den representativa demokratin och det lokala självstyret är starkt och beslut fattas nära invånarna - av folkvalda. Invånarna är aktiva i samhällslivet och valdeltagandet är högt. De förtroendevalda har goda förutsättningar att utföra sina uppdrag i en trygg miljö där beslut fattas på rättssäkra grunder och utan otillåten påverkan. Välfärden skapas av människor - för människor. Det sker på jämlika, jämställda och attraktiva

arbetsplatser med hög tillit där medarbetare trivs, utvecklas och stannar kvar. Den tillgängliga arbetskraften ökar genom att fler kommer i arbete, vilket tillsammans med arbetskraftsinvandring bidrar till fler medarbetare i välfärdens bristyrken.

Välfärdens yrken är attraktiva, villkoren är goda, och det är inte svårt att locka talanger och den kompetens som behövs på kort och lång sikt. Genom nyfikenhet och mod att testa nytt ger människorna i välfärden invånare de allra bästa förutsättningarna för hälsa, utveckling och självständighet utifrån egna val. I den svenska välfärden får barn och unga möjligheter att förverkliga sina drömmar. Jämställdhet är en integrerad del av styrning och verksamhetsutveckling och del av lösningen på avgörande framtidsfrågor.

Välfärden spelar en viktig roll i skapandet av ett robust, tryggt, omtänksamt och jämlikt samhälle som är hållbart för människan, miljön och ekonomin. Kommuners och regioners ledande arbete med klimatomställning och klimatanpassning har en central påverkan för att miljö- och klimatmål, såsom arbetet med Agenda 2030, nationella miljömål och det internationella Parisavtalet, ska uppnås.

Den civila beredskapen är god och självförsörjningsgraden är hög. Ett förebyggande och främjande arbete utifrån vetenskaplig grund skapar trygga människor i säkra livsmiljöer med god fysisk och psykisk hälsa. Alla i Sverige har hög tilltro till samhället och likvärdig tillgång till välfärd i både landsbygd och storstad.

För att uppnå målbilden behöver SKR säkerställa bästa möjliga förutsättningar för:

- En god välfärd med lokalt anpassade lösningar som skapar tillit till demokratin och samhällsinstitutionerna.
- Att värna den svenska modellen i förhållande till lagstiftningsförslag på nationell och EU-nivå.
- Samhällsekonomiskt ansvarsfulla kollektivavtal som underlättar utveckling i välfärdens verksamheter och ett hållbart arbetsliv.
- En jämlik, tillgänglig och effektiv hälso- och sjukvård av god kvalitet som svarar mot invånarnas behov.
- En god, nära vård och omsorg och ett sektorsövergripande förebyggande arbete för en jämlik folkhälsa och god psykisk hälsa.
- En moderniserad och lättillgänglig socialtjänst med ett kunskapsbaserat och förebyggande arbete som sker i samverkan på såväl individ- som samhällsnivå.
- En likvärdig förskola och skola som når goda resultat.
- En levande kultur och meningsfull fritid som bidrar till trygga samhällsmiljöer och goda livsvillkor för alla invånare.
- Trygga och hållbara städer och samhällen med låg klimatpåverkan där effektiv kollektivtrafik och välutvecklad infrastruktur spelar en central roll.
- En tillförlitlig, robust och resilient välfärd både i normala förhållande och i kris och krig.
- En jämställd välfärd som ger pojkar, flickor, män och kvinnor likvärdiga förutsättningar.

Strategiska uppdrag

Strategiska uppdrag beskriver övergripande frågor som SKR tillsammans med medlemmarna särskilt ska fokusera på under mandatperioden. Via konkreta aktiviteter inom varje strategiskt uppdrag skapas goda förutsättningar att nå målbilden och visionen.

För att landets kommuner och regioner ska klara dagens och morgondagens utmaningar krävs tillgång till medarbetare med rätt kompetens. Det är ett arbete som kräver stora satsningar på ledarskap, medarbetarskap, arbetsmiljö, jämställdhet, hälsa och utbildning. Det handlar också om att våga tänka och arbeta på nya och smartare sätt. Genom verksamhetsutveckling, innovation och digitalisering kan kommuner och regioner erbjuda en smart och omtänksam välfärd som ger invånarna en nära och sammanhållen service. Det är viktigt att allt det som kommuner och

regioner gör sker med omtanke om individen och dennes förutsättningar. Det betyder i praktiken ett starkt fokus på att förenkla för individen, individualisera lösningar och kunna göra egna val.

Genom förutsägbara och stabila planeringsförutsättningar kan kommuner och regioner arbeta långsiktigt och hållbart för att skapa en trygg och stabil miljö för tillväxt och utveckling. En viktig del i detta är att statsbidrag är generella och värdesäkrade, samt att god ekonomisk hushållning upprätthålls.

1. Säkra välfärdens kompetensförsörjning

Landets kommuner och regioner samt övriga aktörer inom välfärden behöver ha tillgång till rätt kompetens i rätt tid. Det uppnås bland annat genom omställning till mer effektiva arbetssätt, förbättrad arbetsmiljö, utveckling av organisation och bemanning, successiv utökning till heltidsarbete, förlängning av arbetslivet, minskad sjukfrånvaro, minskad administration, fler i arbete, att öka den tillgängliga arbetskraften samt ett nationellt utbildningssystem som möter verksamheternas behov av kompetens. Välfärdens utmaningar möts gemensamt av kommuner, regioner och andra välfärdsaktörer.

SKR ska under mandatperioden:

- Bidra till ökad attraktivitet för välfärdens jobb och arbetsgivare.
- Bidra till att den befintliga arbetskraftens hela kapacitet och kompetens tas tillvara.
- Stödja gemensamma initiativ för förändrade och mer effektiva arbetssätt, innovation och nya tekniska lösningar.
- Arbeta för att utbildningssystemet bättre möter verksamheternas behov.
- Verka för nya och fler vägar till utbildning.

2. Välfärdsutveckling genom digitalisering

Digitalisering handlar om förändrade beteenden, arbetssätt och processer med stöd av data och ny teknik. Det kan bidra till att möjliggöra smarta, innovativa och mer resurseffektiva arbetssätt som möter invånares förväntningar och behov, bidrar till kommuner och regioner som attraktiva arbetsgivare och gör den svenska välfärden till en internationell föregångare.

SKR ska under mandatperioden:

- Ta tydligare ledarskap för välfärdens digitalisering och aktivt driva och medverka till en, ur invånarperspektivet, mer digitalt sammanhållen offentlig sektor.
- Samla kommuner och regioner kring en gemensam strategisk agenda och utvecklingsplan som utgångspunkt för säkerställande av ett aktivt och effektivt arbete.
- Utveckla kapacitet och leveransförmåga i SKR och dess bolag för att tillsammans med medlemmarna skapa största möjliga nytta.
- Verka för att tillsammans med regeringen initiera en nationell omställning med tydlig riktning, ansvarsfördelning, konkret färd- och tidplan och långsiktiga förutsättningar för genomförande.

3. Långsiktiga planeringsförutsättningar

Genom förutsägbara och långsiktiga planeringsförutsättningar kan kommuner och regioner arbeta hållbart över tid. En stabil, förutsägbar finansiering med generella och värdesäkrade statsbidrag, tydliga spelregler och en enhetlig lagstiftning samt konsekvent tillämpning av finansieringsprincipen och proportionalitetsprincipen gör det möjligt för kommuner och regioner att tillhandahålla och utveckla välfärd. Det skapar också en stabil miljö för tillväxt och utveckling. Långsiktiga planeringsförutsättningar skapar också förutsättningar för omställningsförmåga och att i kris komplettera statens finansiella styrning med lätthanterliga medel.

SKR ska under mandatperioden:

- Ta initiativ till, och aktivt verka för, ett mer ändamålsenligt samspel med staten.
- Verka för att generella statsbidrag värdesäkras med pris- och löneutveckling samt demografi.
- Arbeta för att minska antalet riktade statsbidrag och att en princip utvecklas för om eller när riktade statsbidrag kan användas.
- Bevaka och verka för minskad administrativ belastning för kommuner och regioner.
- Stödja kommuner och regioner med metoder och verktyg för att anpassa verksamheten till rådande ekonomisk situation, för att med kvalitet klara en långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

Förflyttningar

För att kunna nå vision och målbild behöver vi som organisation verka för några övergripande kultur- och beteendeförändringar inom SKR.

Från:

Medlemmarna i fokus

Till:

Medlemmarnas fokus

Det är skillnad på att ha medlemmarna i fokus och att ha medlemmarnas fokus. Om vår roll ska vara berättigad kan vi inte sträva efter en lösning som passar alla. Vi måste kunna erbjuda anpassade lösningar. Det gör vi genom att se och inse skillnader mellan våra medlemmar och anpassa vårt arbetssätt så att vi inte bromsar eller försvårar utan verkligen stöttar och gör det möjligt. Att vi blir en katalysator för varje kommuns och regions utveckling.

Från:

Snack

Till:

Verkstad

Att träffas och diskutera både egna och gemensamma utmaningar och möjligheter är så klart mycket viktigt. Men att gå från samtal till handling är betydligt viktigare. Med gemensamma krafter har vi bättre möjligheter att hitta smartare lösningar. Men gemensamma strategier, planer och koncept är aldrig mer än ord i ett dokument. För att komma framåt krävs handling. Därför ska vi alltid ha görandet i fokus när vi möts. Och byta ut "när ses vi nästa gång?" mot "vad gör vi nu?"

Från:

Så har vi alltid gjort

Till:

Så har vi aldrig gjort

Om offentlig sektor ska klara av dagens och morgondagens utmaningar kan vi inte fortsätta att göra som vi alltid har gjort. Vi behöver tänka och göra radikalt annorlunda. Därför måste innovation ses som en naturlig del av kärnverksamheten. Och tester, misstag och lärdomar vara det självklara arbetssättet.